

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **R. M.**, zast. JUDr. Janem Braborcem, advokátem se sídlem Litevská 2571, Kladno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2019, č. j. OAM-323-LE-LE05-K09-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 12. 2019, č. j. 31 Az 10/2019 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci, advokátovi JUDr. Janu Braborcovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti v částce **3400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 19. 12. 2019, č. j. 31 Az 10/2019 - 28, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí ze dne 10. 4. 2019, č. j. OAM-323-LE-LE05-K09-2018, jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jednotlivé kasační námitky jsou stručně reprodukovány níže v rámci jejich vypořádání.

[3] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Podle citovaného ustanovení Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k pojmu nepřijatelnosti viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39).

[4] Stěžovatel namítá, že krajský soud i žalovaný nedostatečně zjistili skutkový stav, konkrétně ve vztahu k jeho zdravotnímu stavu. Měli si totiž dle jeho názoru vyžádat znalecký

posudek, na základě něž by byly zjištěny skutečné důvody jeho dýchacích problémů. K uvedenému lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2020, č. j. 10 Azs 437/2019 - 83, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS:

„[21] V České republice však žalovanému zákon nepřikazuje, aby žádost o doplňkovou ochranu, podanou kvůli špatnému zdravotnímu stavu žadatele, nejdříve posoudil lékař či aby se k žádosti vždy alespoň vyjádřil znalec z oboru lékařství. Nelze proto říci, že žalovaný nutně pochybil, pokud učinil závěr o závažnosti žadatelova zdravotního stavu, aniž si přizval k posouzení případu znalce s potřebnou specializací. Posouzení žadatelova zdravotního stavu totiž nespočívá v tom, aby žalovaný sám určil žadatelovu diagnózu (její vývoj, vhodnou léčbu...) a hodnotil ji odborně, čistě z lékařského hlediska. Úkolem žalovaného je vzít v potaz lékařské zprávy a další informace o zdravotním stavu žadatele a pochopit jejich smysl tak, aby byl schopen konstatovat, nakolik závažný žadatelův zdravotní stav je – nikoliv tak, aby byl schopen popsat biologickou či fyziologickou podstatu žadatelových problémů.

[22] To, zda si žalovaný vyžádá znalecký posudek k posouzení obsahu lékařských zpráv, je na jeho uvážení. Měl by však tuto možnost zvážit právě tehdy, když mu jejich smysl není jasný a nedokáže z nich sám vyvodit, jak závažný je žadatelův zdravotní stav. O takovou situaci může jít například tehdy, vyplývá-li žalovanému z lékařských zpráv, že žadatelův zdravotní stav je vážný (jeho život může být ohrožen), ale žalovaný nedokáže sám posoudit, jak moc (ve smyslu, zda je žadatelův současný stav fatální, resp. velmi vážný, či nikoliv), anebo na čem závisí možné zásadní zhoršení jeho stavu.

[23] Je však třeba si uvědomit, že smyslem posouzení žadatelova zdravotního stavu je zjistit, zda žadatelův případ patří mezi výjimečné případy, v nichž žadateli hrozí při návratu do země původu vážná újma kvůli možnému zásadnímu zhoršení jeho již špatného zdravotního stavu. K tomu není vždy zapotřebí detailní lékařský rozbor předložené lékařské dokumentace, přestože žalovaný pochopitelně nemůže všem dílčím informacím o žadatelově zdravotním stavu zcela rozumět. Podstatné je, aby žalovaný nakonec dospěl k závěru, zda se jedná o jeden z výjimečných případů, v nichž hrozí porušení čl. 3 Úmluvy. To, že neexistuje zákonem podrobněji předepsaný postup posuzování žadatelova zdravotního stavu, žalovanému práci příliš neulehčuje. K jednoznačnému závěru však žalovaný nakonec musí dojít, a to zejména srovnáním žadatelova případu s jinými případy tohoto typu řešenými judikaturou ESLP, příp. i Nejvyšším správním soudem.“

[5] Stěžovatel doložil v rámci řízení lékařskou zprávu, z níž vyplynulo, že má zdravotní potíže (určitá deformace nosního septa vpravo), které však nebyly zásadnějšího vlivu na nosní průchodnost. Žalovaný podrobně rozebral, z jakých důvodů nepovažuje zdravotní stav stěžovatele za tak závažný (včetně zhodnocení zmiňovaného poukazu na vyšetření na neurologii), aby jej zařadil mezi ony (evropskou i českou) judikaturou uváděné výjimečné případy, v nichž hrozí žadateli o mezinárodní ochranu při návratu do země původu vážná újma, a tedy porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (s. 7 – 10 rozhodnutí žalovaného). S názorem žalovaného se ztotožnil i krajský soud (s. 6 – 7 rozsudku krajského soudu). S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že ke zjištění skutečného stavu věci nebylo nutné provést znalecké zkoumání stěžovatelova zdravotního stavu.

[6] K námitce nedostatečného posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, resp. posouzení azylově relevantní újmy představující nelidské nebo ponižující zacházení (čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), které hrozí stěžovateli v případě návratu do vlasti, Nejvyšší správní soud odkazuje na ustálenou judikaturu, v níž se vyjádřil k naplnění reálného nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného ustanovení, viz např. rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, nebo ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101. Stěžovatel tvrdí, že by mu mohla vzniknout vážná újma (ohrožení na životě a zdraví) při návratu do Arménie tím, že v této zemi pro něj není dostupná zdravotní péče

z důvodu jeho nedostatečných finančních prostředků. Nejvyšší správní soud však ve svém usnesení ze dne 15. 12. 2016 č. j. 2 Azs 259/2016 – 18, ve věci stěžovatelky z Arménie, výslovně uvedl, že omezené finanční prostředky žadatele o mezinárodní ochranu na zaplacení nákladné zdravotní péče nelze vykládat jako mučení ani nelidské či ponižující zacházení ze strany domovského státu. Navíc Nejvyšší správní soud znovu zdůrazňuje, že stěžovatel ani náznakem netrpí takovými zdravotními potížemi, které by jej ohrožovaly na životě a vyžadovaly specializovanou nákladnou léčbu, čímž by jej za dalších okolností případně mohly řadit mezi výjimečné závažné případy, v nichž by bylo třeba zvážit udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, resp. judikatury Evropského soudu pro lidská práva (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89).

[7] Pokud stěžovatel uvádí, že kvůli jeho špatnému zdravotnímu stavu mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že na udělení této formy mezinárodní ochrany není právní nárok (srov. např. rozsudky ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, či ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele. V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“ Stěžovatel neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by mohly být důvodem ke zvážení případného udělení humanitárního azylu. Ve správním řízení poukazoval především na svůj špatný zdravotní stav. Žalovaný i krajský soud k tomu správně zdůraznili, že tato skutečnost nezakládá důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona; doplnili, že stěžovatel není ve finálním stádiu nevyléčitelné nemoci, v současné době nepodstupuje žádnou náročnou (ve vlasti nedostupnou) léčbu či medikaci ani nemá naplánovanou žádnou operaci či lékařský zákrok a zdravotní péče je pro něj vzhledem k jeho zdravotním potížím (určitá deformace nosního septa vpravo, bez zásadnějšího vlivu na nosní průchodnost) dostupná i v Arménii. Krajský soud se tedy ztotožnil se žalovaným a neshledal, že by žalovaný překročil meze správního uvážení. Stejně tak neshledal překročení mezi správního uvážení ani Nejvyšší správní soud.

[8] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[10] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[11] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2020, č. j. 2 Azs 29/2020 – 27, ustanoven zástupce pro řízení před soudem JUDr. Jan Braborec, advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve znění pozdějších předpisů, odměna za jeden úkon právní služby (tj. vyhotovení doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem tedy 3400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu